

Perfil sociodemogràfic i situació professional de les
Persones ocupades al *retail* a Catalunya

3 d'abril de 2025

Índex

- I. Descripció de l'estudi:** Objectiu, definició i metodologia
- II. Perfil sociodemogràfic:** Sexe, edat, nacionalitat, lloc de naixement i nivell educatiu
- III. Situació professional:** Activitat principal i tipus de contractes
- IV. Jornada laboral:** Tipus de jornada i hores de treball
- V. Salari:** Anual mitjà, per hora i bretxa salarial
- VI. Balanç final:** Conclusions i recomanacions

I. Descripció de l'estudi

Descripció de l'estudi

Objectiu i definició

- ▶ L'**objectiu** de l'estudi és **analitzar les persones ocupades** al *retail* a Catalunya segons:
 - **Característiques demogràfiques** (sexe, edat, nacionalitat i nivell educatiu)
 - **Situació professional** (tipus de contracte, jornada laboral, hores de treball i salari)
- ▶ El sector *retail* es defineix com la suma de **sectors de comerç al detall, serveis personals i de restauració**.
- ▶ S'inclou l'anàlisi comparatiu entre el *retail* i el total de sectors a Catalunya.

Descripció de l'estudi

Metodologia dades i identificació

Fonts de les dades:

- ▀ Microdades de l'Enquesta de Població Activa (**EPA**) de l'INE. Referides al 3T 2024 i evolució 2021-2024.
- ▀ Dades agregades de l'Enquesta d'Estructura Salarial (**EES**) de l'Idescat. Referides al 2022 i evolució 2018-2022.

Principals conclusions

- **El sector *retail* augmenta el seu pes en l'ocupació total fins a un màxim del 14,7%**, sent un sector estratègic per a l'economia catalana.
- És un sector que actua com a **porta d'entrada al mercat laboral (per a joves i estrangers)**.
- És un sector que aporta **flexibilitat** al mercat laboral, amb la **jornada parcial**, i això atreu a joves (estudiants) i dones (conciliació).
- **Forta presència d'ocupats/es d'origen estranger (43,6%)**, especialment joves amb un nivell de formació més elevat que els nadius, que provenen sobretot d'Amèrica Llatina.
- **El percentatge d'assalariats/es en l'ocupació total és baix però en augment**, fet que està donant estabilitat al sector. L'índex de relleu generacional mostra un **envelliment de l'empresariat**.
- **Elevada taxa de temporalitat per l'estacionalitat del sector**, tot i que està augmentant l'ocupació indefinida (tant la fix-discontinua com la permanent).
- **El salari anual és un 29,2% inferior respecte al conjunt de l'economia**, una diferència que es podria reduir amb formació i professionalització (augment de la productivitat).

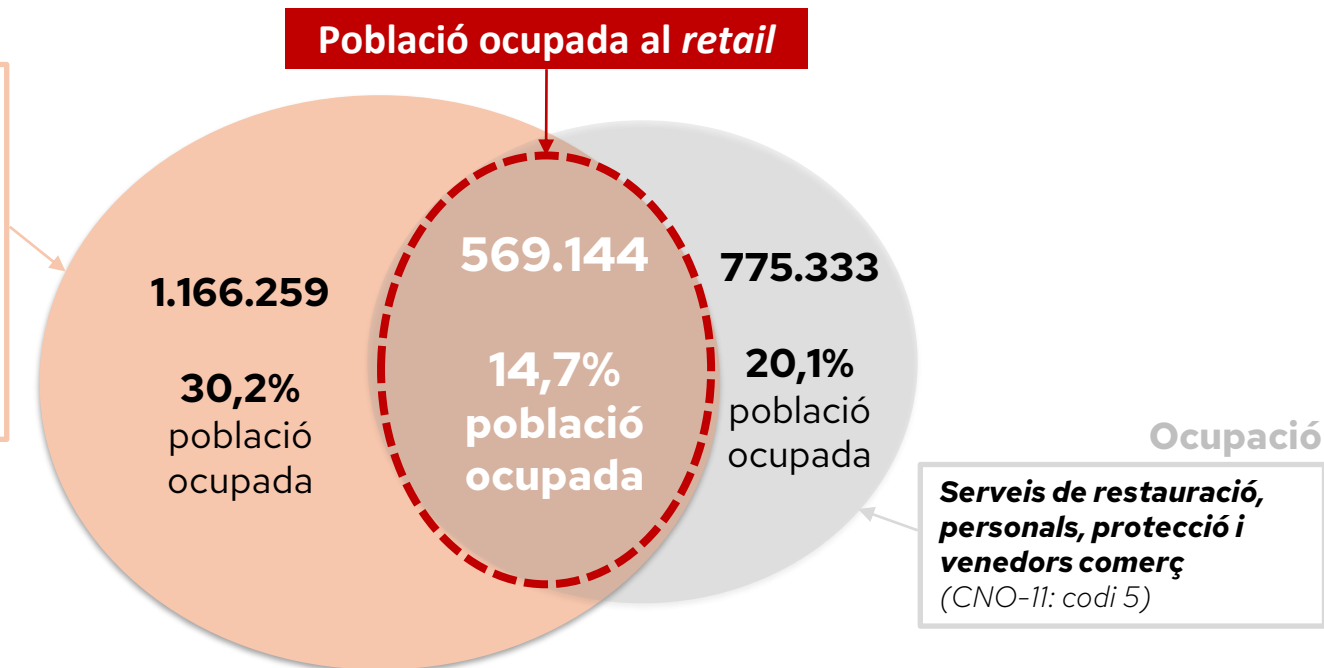
Descripció de l'estudi

Metodologia dades i identificació

Identificació de la població ocupada al *retail* amb dades de l'EPA:

Activitat

- **Comerç a l'engròs i al detall i de les seves instal·lacions i reparacions, i de la Reparació d'automòbils, hostaleria**
(codis CCAE-09: 45 al 47, 55 i 56)
- **Altres serveis: espectacles, biblioteques, culturals, jocs d'atzar, esport i entreteniment**
(codis CCAE-09: 90-93, 94-96, 97 i 99).

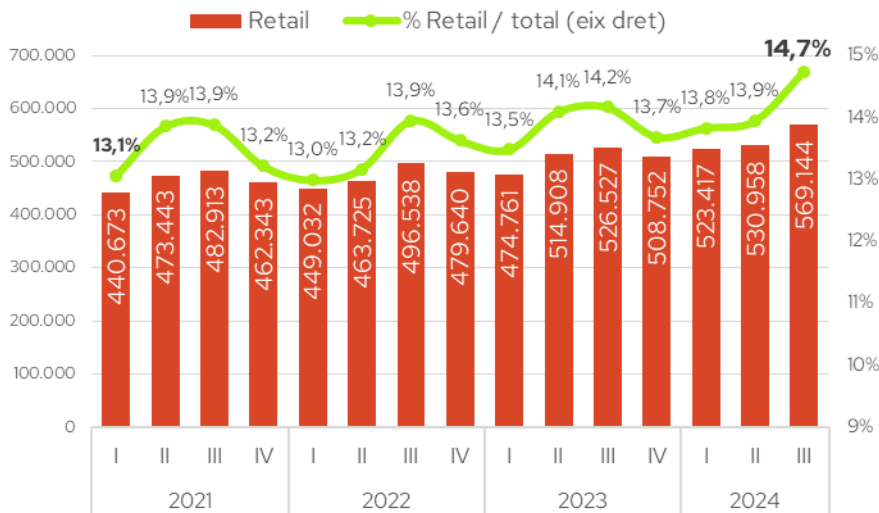

Descripció de l'estudi

Població ocupada al *retail*

Evolució de la població ocupada al *retail* a Catalunya

Població ocupada i % respecte al total de sectors

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE.

- Segons les dades de l'EPA (3T24), el *retail* representa un **14,7% del total de la població ocupada**.
- El pes del sector *retail* ha seguit una **tendència lleugerament ascendent** des del 2021 (del 13,9% al 14,7% en el cas del T3).

II. Perfil sociodemogràfic

Perfil sociodemogràfic

Resum perfil sociodemogràfic

Població ocupada a Catalunya per perfil sociodemogràfic

Nombre i % sobre el total de sectors

	Total sectors		Retail		% Retail / Total sectors
	Nombre	% total	Nombre	% total	
Total	3.861.063	100,0%	569.144	100,0%	14,7%
Per sexe					
Dones	1.803.433	46,7%	328.628	57,7%	18,2%
Homes	2.057.630	53,3%	240.516	42,3%	11,7%
Per edat					
Menors de 30 anys	682.284	17,7%	170.716	30,0%	25,0%
Entre 30 i 49 anys	1.899.992	49,2%	238.579	41,9%	12,6%
De 50 i més anys	1.278.787	33,1%	159.849	28,1%	12,5%
Per nacionalitat					
Espanyola	3.093.471	80,1%	389.083	68,4%	12,6%
Estrangera	767.592	19,9%	180.061	31,6%	23,5%
Per lloc de naixement					
Catalunya	2.475.174	64,1%	280.093	49,2%	11,3%
Resta d'Espanya	281.663	7,3%	40.961	7,2%	14,5%
Estranger	1.104.225	28,6%	248.089	43,6%	22,5%

A Catalunya, el sector *retail* representa:

- Un 14,7% de l'ocupació total.
- Un 18,2% de les **dones** ocupades i un 11,7% del homes ocupats.
- Un 25% dels **menors de 30 anys** ocupats.
- Un 23,5% de la població ocupada amb **nacionalitat estrangera** i un 22,5% de la **nascuda a l'estranger**.

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

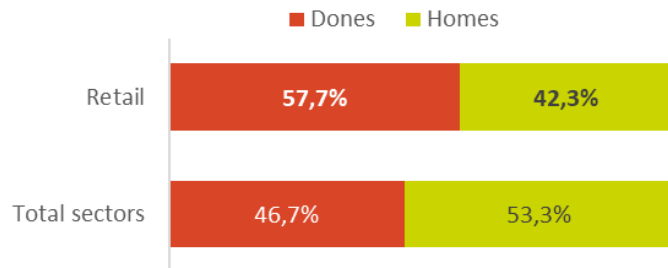
Perfil sociodemogràfic

Sexe i edat

- El sector *retail* destaca per tenir una proporció més elevada de **dones** ocupades (57,7%) i de persones **menors de 30 anys** (30%) en comparació amb el conjunt de sectors (46,7% i 17,7% respectivament).

Població ocupada a Catalunya per sexe

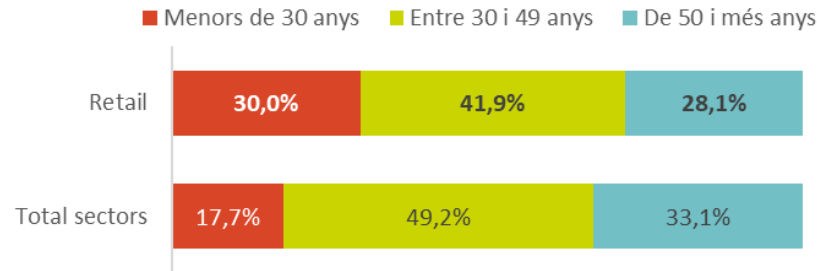
% total sector

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

Població ocupada a Catalunya per edat

% total sector

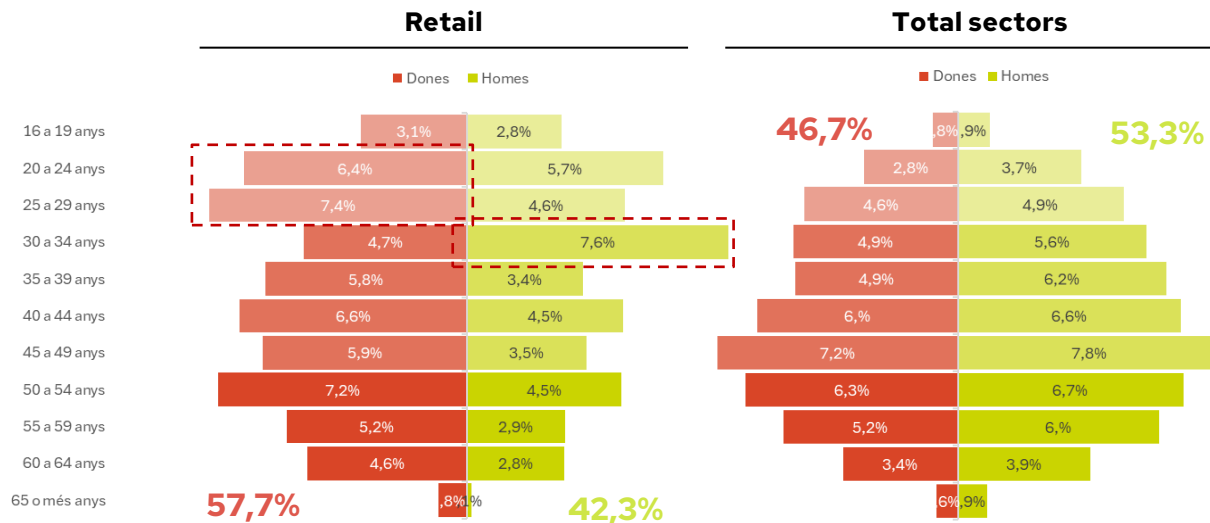
Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

Perfil sociodemogràfic

Sexe i edat

Població ocupada a Catalunya per sexe i edat

% total sector

Al *retail*, destaca la presència de:

- **Dones entre 20 i 29 anys** (13,8% del total).
- **Homes entre 30 i 34 anys** (7,6% del total).

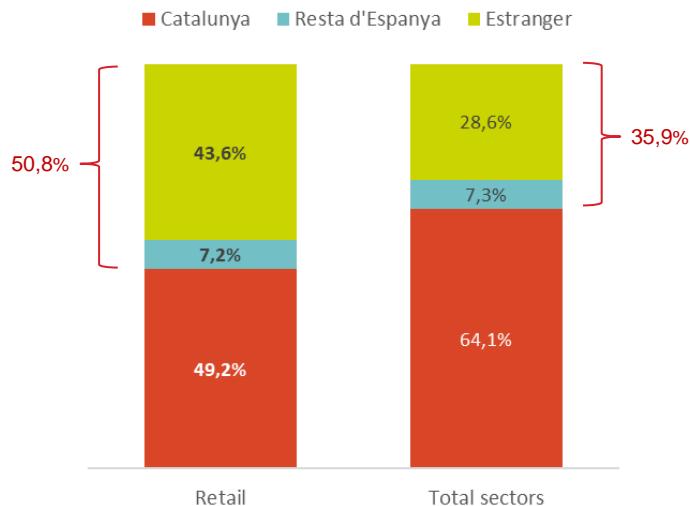
Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

Perfil sociodemogràfic

Lloc de naixement

Població ocupada a Catalunya per lloc de naixement

% total sector

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

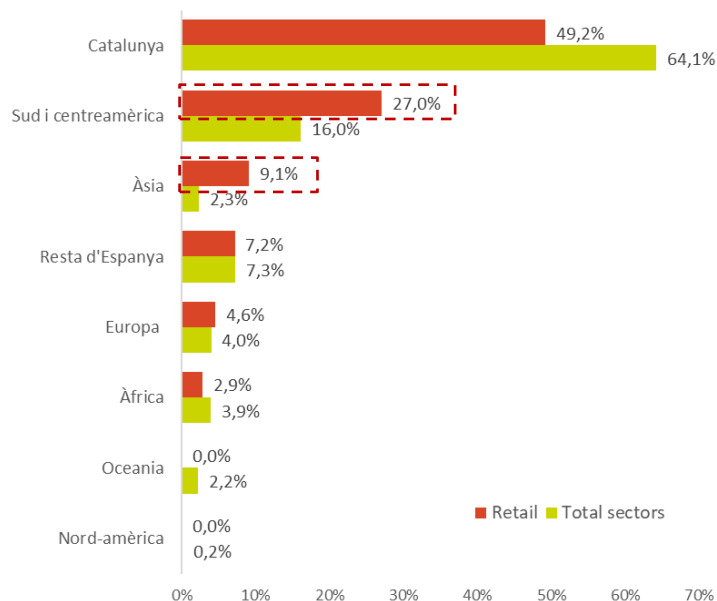
- ▶ **Una de cada dues persones ocupades al *retail* ha nascut fora de Catalunya (50,8%).** En canvi, al conjunt de sectors, una de cada tres (35,9%).
- ▶ Aquesta diferència ve explicada per les persones **nascudes a l'estranger**, que en el total de sectors és d'un 28,6% enfront del **43,6% al *retail***.

Perfil sociodemogràfic

Lloc de naixement

Població ocupada a Catalunya per lloc de naixement

% total sector

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

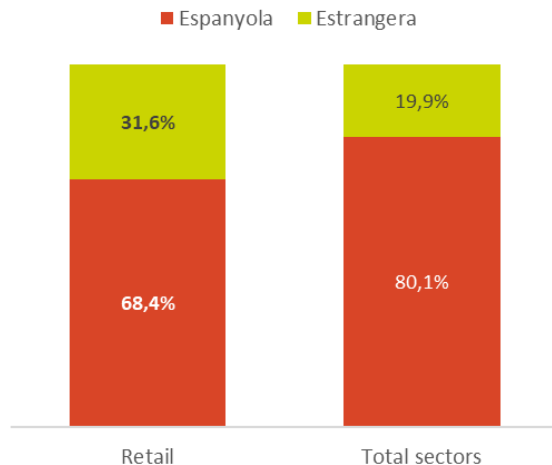
Un 27% de la població ocupada al *retail* ha nascut a Amèrica del Sud i Amèrica Central i un 9,1% a Àsia. Aquests percentatges són més elevats si es comparen amb el conjunt de sectors (16% i 2,3%, respectivament).

Perfil sociodemogràfic

Nacionalitat

Població ocupada a Catalunya per nacionalitat

% total sector

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

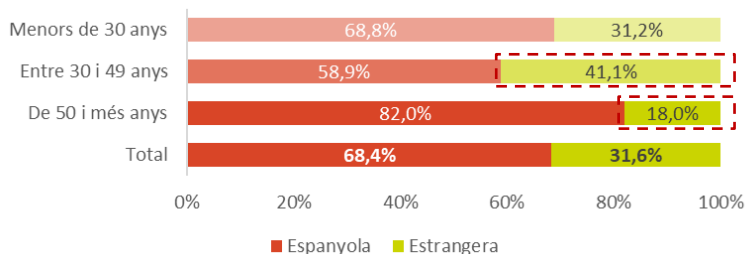
- Seguint les tendències del lloc de naixement, **al retail hi ha una major representació de persones ocupades amb nacionalitat estrangera (31,6%)** en comparació amb la mitjana de tots els sectors (19,9%).

Perfil sociodemogràfic

Nacionalitat i edat

Població ocupada al *retail* per nacionalitat i edat

% tram d'edat

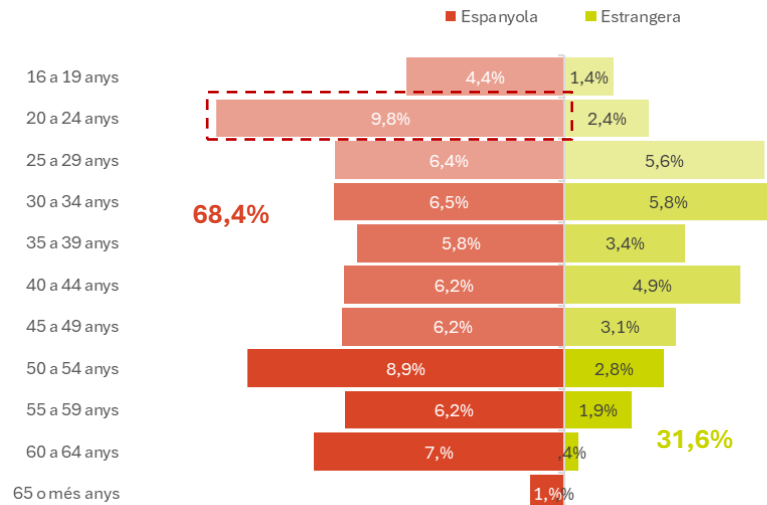
Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

La població amb nacionalitat estrangera que treballa al *retail* és de mitjana més jove: estan sobrerrepresentats al tram de 30 a 49 anys i subrepresentats al de 50 i més anys.

Al *retail* només un 9,8% de les persones ocupades tenen entre 20 a 24 anys i nacionalitat espanyola.

Població ocupada al *retail* per nacionalitat i edat

% total sector

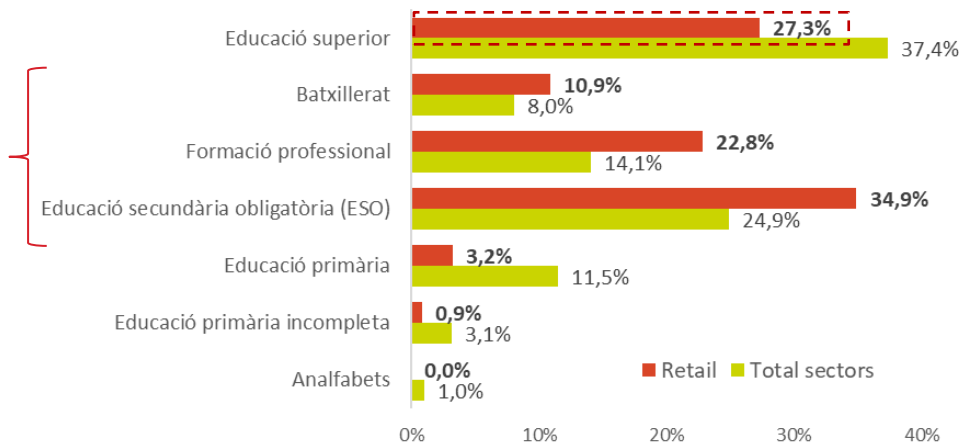
Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

Perfil sociodemogràfic

Nivell educatiu

Població ocupada a Catalunya per nivell educatiu

% total sector

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

En comparació amb el total de sectors, al *retail* hi ha una **menor proporció de persones amb educació superior (37,4% vs. 27,3%)**.

Mentre que hi ha **major proporció de persones amb educació secundària: ESO (34,9%), batxillerat (22,8%) i formació professional (10,9%)**.

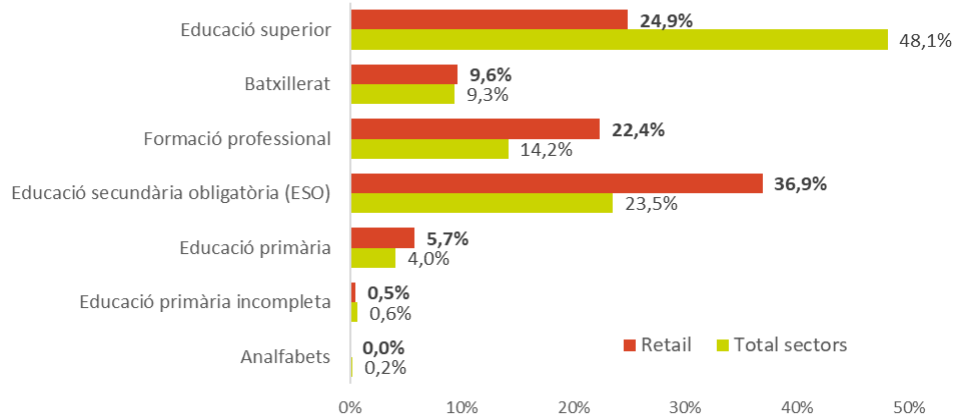
Perfil sociodemogràfic

Nivell educatiu

- Entre 2021 i 2024, la població ocupada a Catalunya registra menys persones amb estudis superiors (-10,7 p.p.) i més amb educació primària (+7,5 p.p.). Al *retail*, en canvi, s'observa la tendència oposada, amb un **augment de la proporció de persones amb estudis superiors** (+2,4 p.p.) i una **reducció de les amb educació primària** (2,5 p.p.).

Població ocupada a Catalunya per nivell educatiu. 2021.

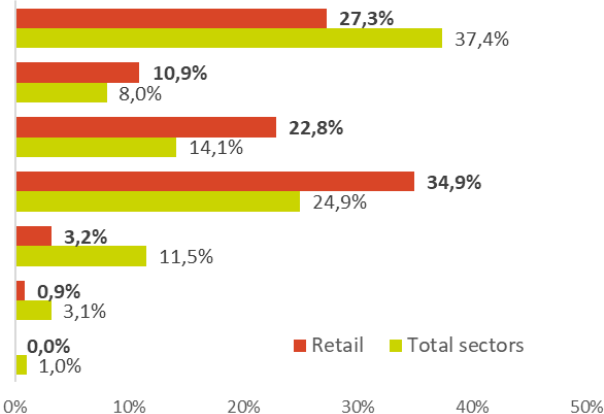
% total sector

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2021, T3).

Població ocupada a Catalunya per nivell educatiu. 2024.

% total sector

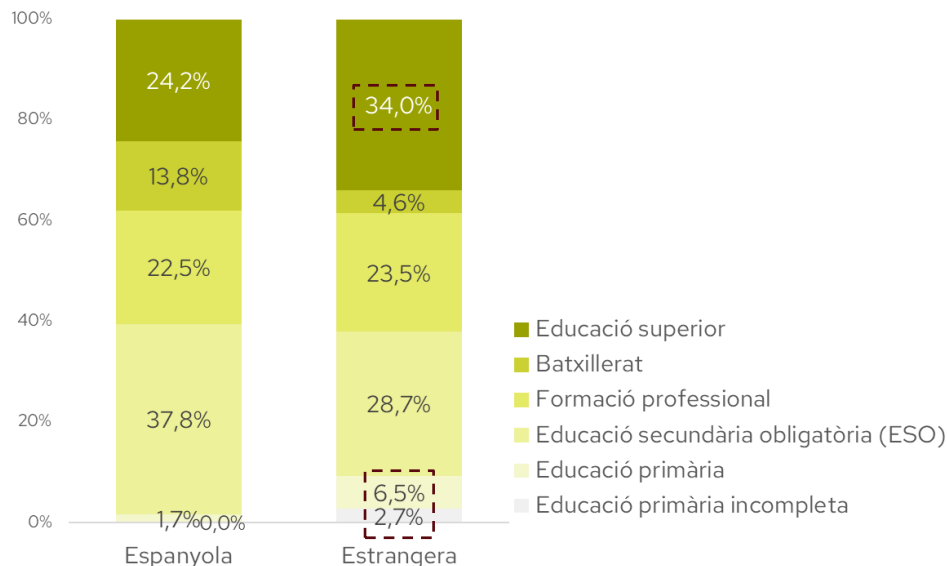

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

Perfil sociodemogràfic

Nivell educatiu per nacionalitat

Població ocupada al *retail* per nivell educatiu i nacionalitat
% per nacionalitat

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

- Una de cada tres persones estrangeres al *retail* té educació superior (34%), però només un 4,6% té estudis de batxillerat.
- Contràriament, l'ESO és el nivell educatiu amb més representació en les persones amb nacionalitat espanyola (37,8%).
- A més, un 9,2% de la població estrangera ocupada al *retail* només té l'educació primària o primària incompleta, en comparació amb un 1,7% de la població espanyola.

III. Situació professional

Situació professional

Activitat principal

- El *retail* té una major representació de **persones que treballen com autònomes** (negocis familiars, treballadors/es independents i empresaris/es) en comparació al total sectors (19,5% vs. 12,9%).
- Destaca que gairebé la meitat que treballen ajudant a l'empresa familiar ho fan al sector *retail* (42,8%).
- Un 21,5% dels empresaris/es/es** (amb o sense assalariats/es) a Catalunya ho són al *retail*.

Població ocupada a Catalunya per activitat principal

% total sectors

	Total sectors		Retail		% Retail / Total sectors
	Nombre	% total	Nombre	% total	
Total	3.861.063	100,0%	569.144	100,0%	14,7%
Ajuda a l'empresa o negoci familiar	13.279	0,3%	5.684	1,0%	42,8%
Empresari/a amb assalariats	139.413	3,6%	32.861	5,8%	23,6%
Treballador independent o empresari sense assalariats	348.824	9,0%	72.049	12,7%	20,7%
Assalariat sector privat	2.909.860	75,4%	457.458	80,4%	15,7%
Assalariat sector públic	449.356	11,6%	1.092	0,2%	0,2%
Altra situació	330	0,0%	0	0,0%	0,0%

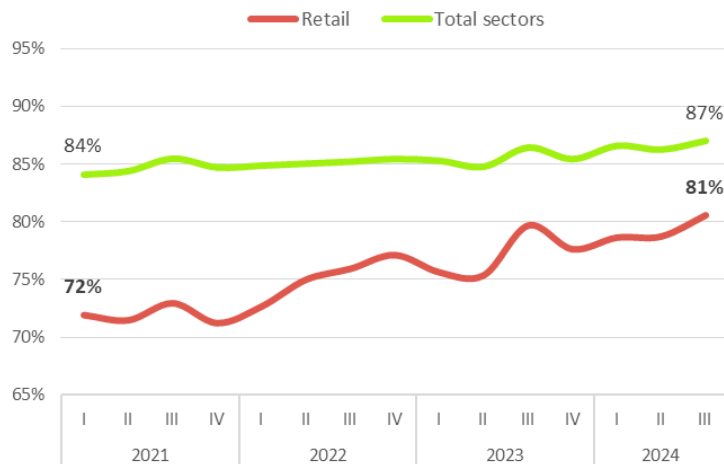
Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

Situació professional

Taxa d'assalariats/es

Taxa d'assalariats/es a Catalunya. 2021-2024

% d'assalariats/es sobre el total d'ocupats/es

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE.

- La taxa d'assalariats/es al *retail* està per sota del total de sectors.
- Tanmateix, **aquesta taxa ha crescut 9 punts percentuals en els darrers quatre anys** (del 72% el 1T21 al 81% el 3T24), mentre que al conjunt de sectors només ha crescut 3 punts percentuals.
- La tendència creixent de la contractació d'assalariats/es pot indicar una **estabilització laboral al sector**.

Situació professional

Activitat principal per nacionalitat

Població ocupada al *retail* per activitat principal i nacionalitat

% total població ocupada

	Espanyola		Estrangera		Total	
	Nombre	% total	Nombre	% total	Nombre	% total
Total	389.083	100,0%	180.061	100,0%	389.084	100,0%
Ajuda a l'empresa o negoci familiar	3.888	1,0%	1.796	1,0%	3.888	1,0%
Empresari/a amb assalariats	27.886	7,2%	4.975	2,8%	27.886	7,2%
Treballador independent o empresari sense assalariats	46.070	11,8%	25.979	14,4%	46.070	11,8%
Assalariat sector privat	310.147	79,7%	147.311	81,8%	310.148	79,7%
Assalariat sector públic	1.092	0,3%	0	0,0%	1.092	0,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

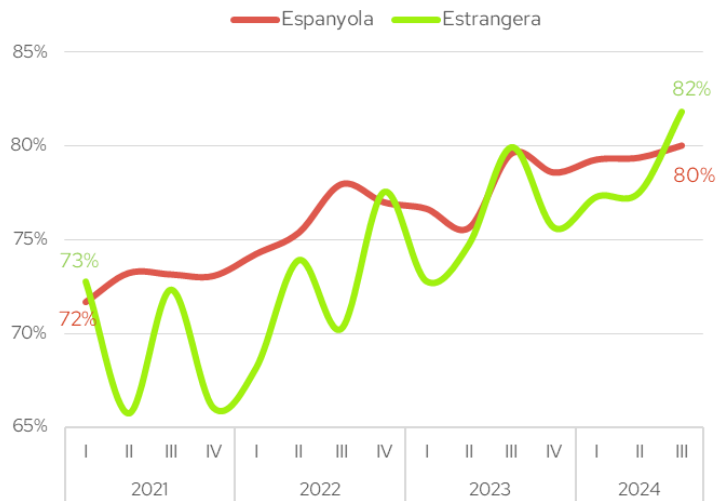
- Si s'analitza l'activitat principal dels autònoms/es es veu que hi ha una major **representació d'empresaris/es amb assalariats/es** entre la població amb **nacionalitat espanyola** i de **treballadors/es independents** entre la població amb **nacionalitat estrangera**.

Situació professional

Taxa d'assalariats/es per nacionalitat

Taxa d'assalariats/es al retail per nacionalitat. 2021-2024

% d'assalariats/es sobre el total d'ocupats/es

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

- ▶ Tant la població ocupada amb nacionalitat espanyola com estrangera mostra una **tendència creixent en el percentatge d'assalariats/es**, però les diferències s'escurcen entre estrangers i espanyols.
- ▶ S'observa una **major estacionalitat** de la taxa d'assalariats/es entre la **població estrangera** a tot el període analitzat.

Situació professional

Taxa d'assalariats/es per nacionalitat i sexe

Població ocupada i taxa d'assalariats/es al *retail* per nacionalitat i sexe

	Total població ocupada	% d'assalariats
Total	569.144	80,6%
Dones	328.628	81,7%
Homes	240.516	79,0%
Espanyola	389.083	80,0%
Dones	227.643	79,9%
Homes	161.440	80,1%
Estrangera	180.061	81,8%
Dones	100.985	85,7%
Homes	79.076	76,8%

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

Nota: La taxa d'assalariats/es és el nombre d'assalariats/es sobre el total d'ocupats/es, en percentatge.

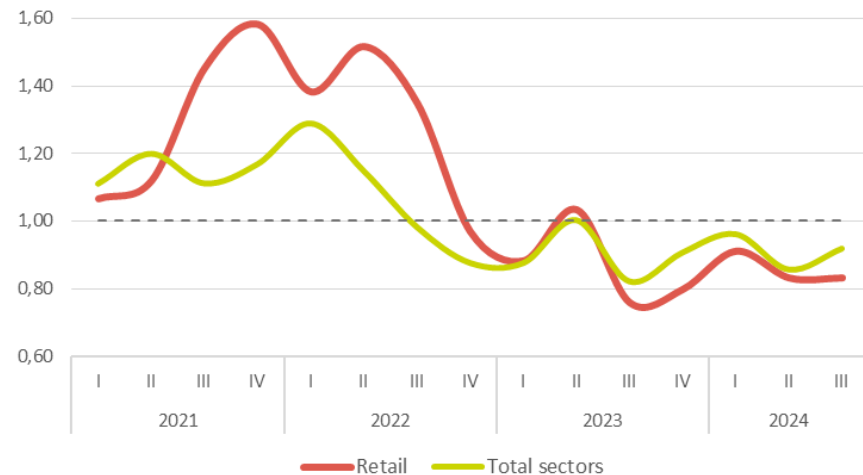
- En comparació amb la taxa mitjana d'assalariats/es al *retail* (80,6% del total), el grup de **dones amb nacionalitat estrangera** és el que té una major proporció (85,7%), mentre que el dels homes estrangers és el de menor proporció (76,8%).
- No es troba diferència en la taxa d'assalariats/es entre sexes** en el cas de la població ocupada amb **nacionalitat espanyola** (79,9% vs. 80,1%).
- Cal tenir en compte que s'analitza el tercer trimestre (T3), caracteritzat per una **estacionalitat positiva**, fet que comporta una proporció d'assalariats/es superior a la mitjana anual.

Situació professional

Índex de relleu generacional de l'empresariat

Evolució de l'Índex de relleu generacional de l'empresariat.

Índex que compara els empresaris/es/es de 30 a 49 anys amb els de 50 o més

► **L'evolució decreixent de l'índex de relleu generacional suggereix un envelliment de l'empresariat,** especialment en el sector *retail*, que ha passat de valors al voltant de 1,6 a finals del 2021 al 0,9 el 2024.

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE

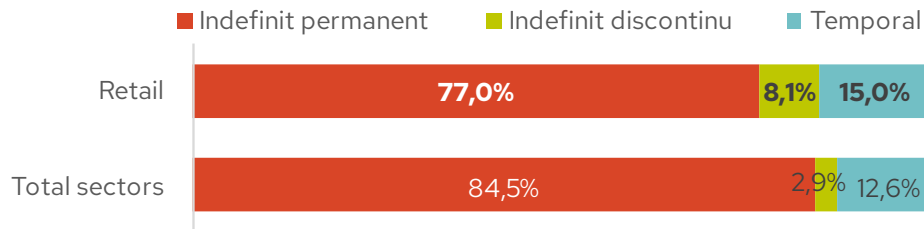
Nota: Un índex superior a 1 indica que hi ha més persones al grup de 30 a 49 anys en comparació amb el de 50 o més, mentre que un índex inferior a 1 ens indica el contrari.

Situació professional

Tipus de contracte

Tipus de contracte de la població assalariada al *retail*

% total població assalariada

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

- El *retail* destaca per tenir un **percentatge més elevat de persones contractades amb modalitat temporal** (15,0%) i amb modalitat **fix-discontinuu** (8,1%) respecte al total de sectors (un 12,6% i 2,9%, respectivament).
- Aquesta distribució es pot explicar en part per la vinculació de les activitats de *retail* a **períodes de màxima demanda, com Nadal, rebaixes i temporada turística**.

Situació professional

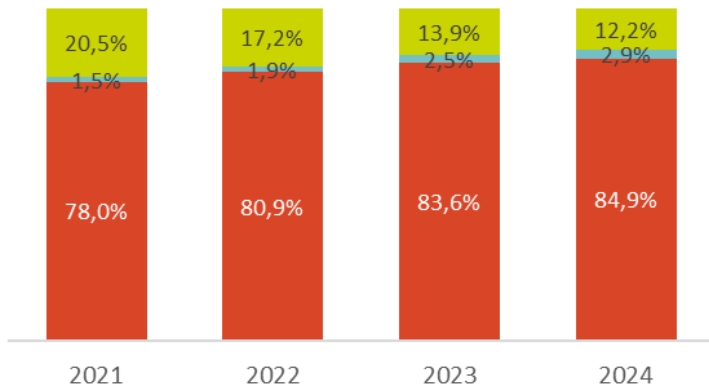
Tipus de contracte

La proporció de contractes indefinits permanents al *retail* ha augmentat del 74% el 2021 al 80% el 2024. Els contractes fix-discontinus creixen del 4,2% al 7,3%, mentre que en el total de sectors només representen el 2,9% el 2024.

Tipus de contracte de la població assalariada. Total sectors

% total població assalariada

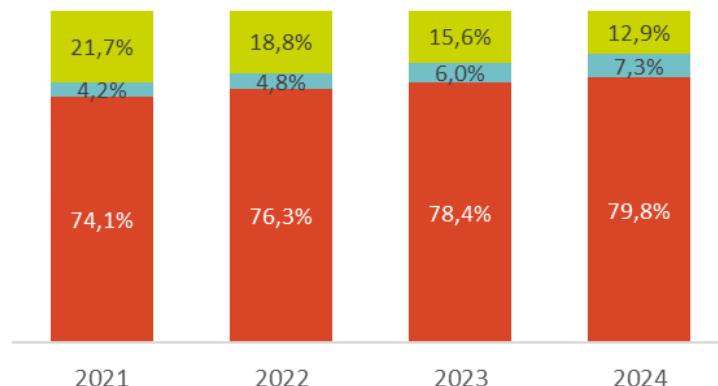
Indefinit permanent Indefinit discontinu Temporal

Tipus de contracte de la població assalariada. Retail

% total població assalariada

Indefinit permanent Indefinit discontinu Temporal

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE. Nota: S'han calculat els valors mitjans dels trimestres de l'any.

Situació professional

Tipus de contracte per nacionalitat i sexe

Tipus de contracte de la població assalariada al *retail*

per nacionalitat i sexe

	Total assalariats	Taxa de temporalitat	Taxa de fix discontinu	Taxa de fix permanent
Total	458.550	15,0%	8,1%	77,0%
Dones	268.457	16,2%	6,9%	76,8%
Homes	190.093	13,2%	9,6%	77,2%
Espanyola	311.239	15,9%	7,5%	76,6%
Dones	181.887	17,7%	6,6%	75,7%
Homes	129.352	13,2%	8,8%	77,9%
Estrangera	147.311	13,1%	9,2%	77,8%
Dones	86.571	13,1%	7,7%	79,3%
Homes	60.740	13,0%	11,4%	75,6%

En el cas de la població amb nacionalitat espanyola, **les dones tenen en proporció més contractes temporals (17,7%) que els homes (13,2%)**.

No es troba diferència en el cas de la **població estrangera** (13,1% dones vs. 13,0% homes).

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

Nota: Les taxes són el percentatge de contractació dels diferents tipus de contracte sobre el total de població assalariada.

Situació professional

Tipus de contracte per nacionalitat i edat

Tipus de contracte de la població assalariada al *retail*

per nacionalitat i edat

	Total assalariats	Taxa de temporalitat	Taxa de fix discontinu	Taxa de fix permanent
Total	458.550	15,0%	8,1%	77,0%
Menors de 30 anys	158.564	22,7%	10,4%	66,9%
Entre 30 i 49 anys	171.567	3,4%	7,0%	89,6%
De 50 i més anys	143.338	29,1%	5,9%	65,0%
Espanyola	311.239	15,9%	7,5%	76,6%
Menors de 30 anys	115.365	31,2%	11,4%	57,5%
Entre 30 i 49 anys	112.610	10,9%	4,4%	84,8%
De 50 i més anys	83.263	1,4%	6,5%	92,1%
Estrangera	147.311	13,1%	9,2%	77,8%
Menors de 30 anys	48.994	11,8%	6,9%	81,3%
Entre 30 i 49 anys	77.738	15,9%	9,2%	75,0%
De 50 i més anys	20.580	5,3%	14,8%	79,9%

- La població amb menys de 30 anys i nacionalitat espanyola és la que té en proporció més contractes temporals (31,2%).
- Al mateix tram i per a la població estrangera, la taxa és només de l'11,8%.

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

Nota: Les taxes son el percentatge de contractació dels diferents tipus de contracte sobre el total de població assalariada.

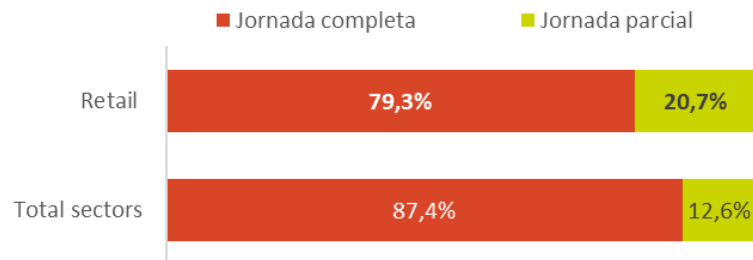
IV. Jornada laboral

Jornada laboral

Tipus de jornada

Tipus de jornada de la població ocupada a Catalunya

% total població ocupada

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

Nota: Segons la legislació laboral vigent, es considera treballador a temps parcial aquell que tingui una jornada de treball habitual inferior a la jornada de treball d'un treballador a temps complet comparable. La distinció es basa en l'apreciació de l'entrevistat, si bé cal tenir en compte que el treball a temps parcial sempre ha de ser igual o inferior a 35 hores habituals setmanals i el treball a temps complet ha de ser igual o superior a 30 hores habituals a la setmana.

- El **retail** ocupa una major proporció de **persones amb jornades a temps parcial** (20,7%) respecte a la mitjana de la població ocupada a Catalunya (12,6%).
- Això es degut en part a l'**estacionalitat de la demanda** relacionada amb festes, rebaixes i turisme (més contractes temporals i a temps parcial).
- A més, com s'ha vist, al **retail** hi ha un **percentatge més elevat de contractació de joves** (per exemple, estudiants) **i dones** (moltes vegades amb responsabilitats de cura).

Jornada laboral

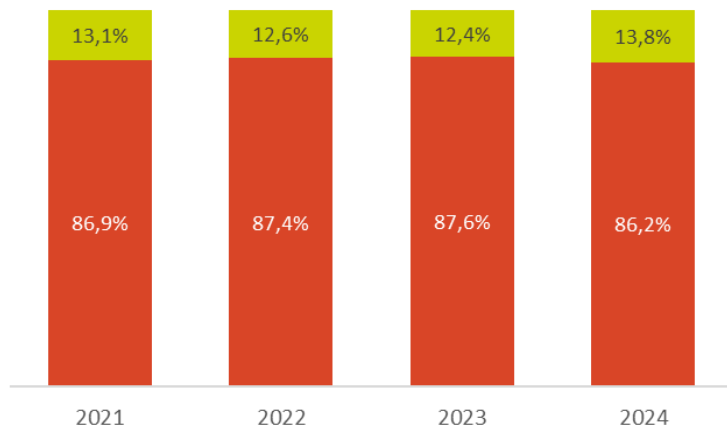
Tipus de jornada

- Entre 2021 i 2024, **la jornada parcial** ha guanyat comparativament més pes en el sector *retail*, on ha augmentat del 20,3% al 22,6%, que en el conjunt de sectors, del 13,1% al 13,8%.

Tipus de jornada de la població ocupada. Total sectors

% total població ocupada

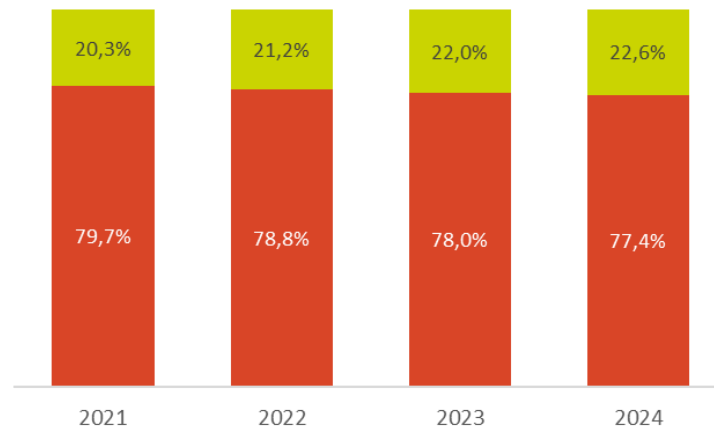
■ Jornada completa ■ Jornada parcial

Tipus de jornada de la població ocupada. Retail

% total població ocupada

■ Jornada completa ■ Jornada parcial

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE. **Nota:** S'han calculat els valors mitjans dels quatre trimestres.

Jornada laboral

Tipus de jornada per nacionalitat i sexe

Tipus de jornada de la població ocupada al *retail*

Per nacionalitat i sexe

	Jornada Completa	Jornada Parcial	Taxa de parcialitat
Total	451.326	117.817	20,7%
Dones	251.641	76.987	23,4%
Homes	199.685	40.831	17,0%
Espanyola	293.644	95.438	24,5%
Dones	163.805	63.838	28,0%
Homes	129.839	31.601	19,6%
Estrangera	157.682	22.379	12,4%
Dones	87.836	13.149	13,0%
Homes	69.846	9.230	11,7%

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

- En general, **les dones treballen més a temps parcial** (el 23,4%) que els homes (el 17,0%).
- Aquesta diferència és deguda sobretot a la població amb nacionalitat espanyola, ja que un 28% de les dones treballen a temps parcial, enfront del 19,6% dels homes. Una possible explicació es pot trobar en el fet que **les dones dediquen major part del seu temps a les tasques de cura**.
- La població amb nacionalitat estrangera és la que té una menor proporció de contractes a temps parcial** (12,4%). Aquesta tendència pot estar relacionada amb factors socioeconòmics i sociodemogràfics.

Jornada laboral

Tipus de jornada per nacionalitat i edat

Tipus de jornada de la població ocupada al *retail*

Per nacionalitat i edat

	Jornada Completa	Jornada Parcial	Taxa de parcialitat
Total	451.326	117.817	20,7%
Menors de 30 anys	104.365	66.351	38,9%
Entre 30 i 49 anys	200.328	38.251	16,0%
De 50 i més anys	146.634	13.215	8,3%
Espanyola	293.644	95.438	24,5%
Menors de 30 anys	63.132	54.366	46,3%
Entre 30 i 49 anys	111.816	28.722	20,4%
De 50 i més anys	118.696	12.351	9,4%
Estrangera	157.682	22.379	12,4%
Menors de 30 anys	41.233	11.985	22,5%
Entre 30 i 49 anys	88.512	9.529	9,7%
De 50 i més anys	27.937	864	3,0%

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

- La taxa de parcialitat més alta la tenen els menors de 30 anys**, probablement per la combinació de feina i estudis, sobretot entre la població de nacionalitat espanyola, on les persones de menys de 30 tenen una taxa de parcialitat del 46,3%.
- La taxa disminueix a la meitat en la franja de 30 a 49 anys**, essent molt més alta en la població espanyola (20,4%) que en la de nacionalitat estrangera (9,7%).

Jornada laboral

Tipus de jornada per nacionalitat i activitat principal

Tipus de jornada de la població ocupada al *retail*

Per nacionalitat i activitat principal

	Jornada Completa	Jornada Parcial	Taxa de parcialitat
Total	451.326	117.817	20,7%
Assalariats	345.936	112.614	24,6%
Autònoms	105.390	5.203	4,7%
Espanyola	293.644	95.438	24,5%
Assalariats	221.004	90.235	29,0%
Autònoms	72.641	5.203	6,7%
Estrangera	157.682	22.379	12,4%
Assalariats	124.932	22.379	15,2%
Autònoms	32.750	0	0,0%

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

- Al *retail*, els autònoms/es treballen en **major proporció a jornada completa** (95,3%) en comparació amb els assalariats/es (75,4%).
- Els assalariats/es espanyols tenen una **taxa de parcialitat considerablement més alta** (29%) que els assalariats/es estrangers (15,2%), la qual cosa podria reflectir una **major flexibilitat** en el mercat laboral del *retail* per als nacionals.
- Els autònoms/es espanyols tenen una **taxa de parcialitat una mica més alta** (6,7%) que els autònoms/es estrangers (0%).

Jornada laboral

Hores de treball per activitat principal

Hores habituals de treball de la població ocupada a Catalunya

Hores mitjanes per setmana segon jornada i activitat principal

	Total sectors	Retail
Completa	39,0	39,2
Assalariats	38,8	38,2
Autònoms	40,3	42,5
Parcial	20,4	20,6
Assalariats	20,6	20,6
Autònoms	18,9	20,5

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE.

Nota: Hores habituals es defineix com nombre d'hores que dedica al treball habitualment.

De mitjana, i en comparació amb el total d'autònoms/es ocupats, **els autònoms/es al retail treballen habitualment més hores a la setmana**: 2,2 hores en el cas de la jornada completa i 1,6 hores en el cas de la jornada parcial.

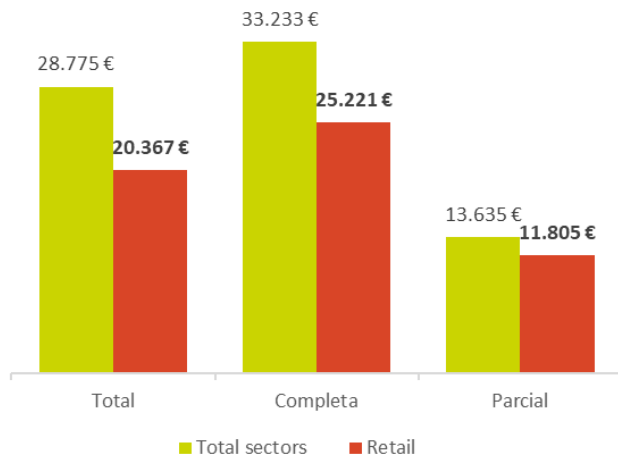
V. Salari

Salari

Salari anual per jornada laboral

Salari brut anual de la població assalariada a Catalunya

Salari mitjà per tipus de jornada. Any 2022

Font: Dades agregades de l'enquesta anual d'estructura salarial (EAES) d'Idescat.

Nota: Inclou tota la població assalariada a l'ocupació al serveis de restauració, personals, protecció i venedors de comerç (codi 5, Classificació CNO-2011). Jornada parcial: Aquest ajust implica calcular un salari anual equivalent al que haurien percebut si haguessin treballat a temps complet durant tot l'any en les mateixes condicions. Salari brut: Remuneració durant el mes de referència, incloent-hi salari base, pagaments per hores extraordinàries, pagues extraordinàries i complements salarials, abans de les deduccions per Seguretat Social i retencions de l'IRPF

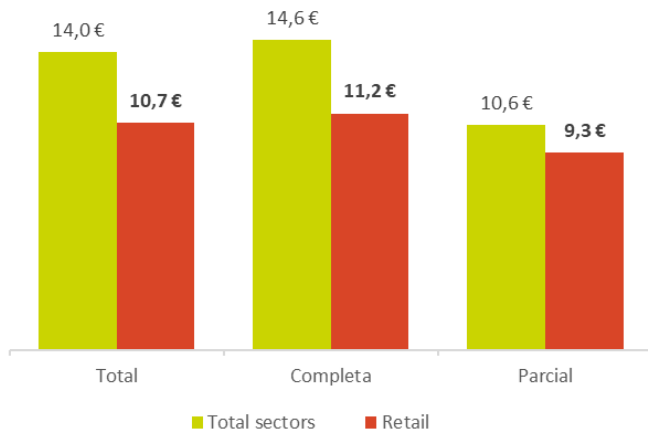
- ▶ El guany mitjà brut anual de la població assalariada al *retail* s'ha situat en **20.367 euros l'any 2022**.
- ▶ Això és **un 29,2% menys que el salari mitjà del total de persones ocupades** per al mateix any, amb una diferència mitjana d'uns 8.400 euros l'any.
- ▶ La diferència salarial entre el *retail* i el conjunt de sectors és molt més pronunciada en el cas de **la jornada completa** (24,1% inferior al *retail*) que en la jornada parcial (13,4% inferior).

Salari

Salari hora per jornada laboral

Salari brut per hora de la població assalariada a Catalunya

Salari mitjà per sector i tipus de jornada. Any 2022

Font: Dades agregades de l'enquesta anual d'estructura salarial (EAES) d'Idescat.
Nota: Inclou tota la població a la ocupació serveis de restauració, personals, protecció i venedors de comerç (codi 5, Classificació CNO-2011). Jornada parcial: Aquest ajust implica calcular un salari anual equivalent al que haurien percebut si haguessin treballat a temps complet durant tot l'any en les mateixes condicions. Salari brut: Remuneració durant el mes de referència, incloent-hi salari base, pagaments per hores extraordinàries, pagues extraordinàries i complements salarials, abans de les deduccions per Seguretat Social i retencions de l'IRPF

- **Les persones ocupades al *retail* guanyen 3,3 euros menys l'hora** en comparació al total de la població assalariada a Catalunya.
- Com en el cas del salari brut anual, la diferència també és més pronunciada en el cas dels **assalariats/es a jornada completa**.

Salari

Salari anual per jornada laboral

- El guany mitjà brut anual de la població assalariada al *retail* ha crescut un **12,8%** (2.282 euros) entre 2018 i 2022.
- Els salaris han crescut un mica més al *retail* que al total de sectors (12,6%), el que es tradueix en una caiguda mitjana de 0,6 p.p. en la bretxa sectorial.

Bretxa salarial entre sectors. 2018 i 2022

Diferència salarial entre el total de sectors i el *retail* expressada com a % del salari mitjà a Catalunya

	2018	2022	Variació
Bretxa	29,3%	29,2%	0,6
Completa	24,6%	24,1%	0,5
Parcial	14,9%	13,4%	0,3

Salari brut anual de la població assalariada al *retail*. 2018 i 2022

Salari mitjà per sector i tipus de jornada

	2018	2022	% Variació
Total sectors	25.553 €	28.775 €	12,6%
Completa	29.738 €	33.233 €	11,8%
Parcial	12.257 €	13.635 €	11,2%
Retail	18.058 €	20.367 €	12,8%
Completa	22.434 €	25.221 €	12,4%
Parcial	10.432 €	11.805 €	13,2%

Font: Dades agregades de l'enquesta anual d'estructura salarial (EAES) d'Idescat.

Nota: Inclou tota la població a la ocupació serveis de restauració, personals, protecció i venedors de comerç (codi 5, Classificació CNO-2011). Jornada parcial: Aquest ajust implica calcular un salari anual equivalent al que haurien percebut si haguessin treballat a temps complet durant tot l'any en les mateixes condicions. Salari brut: Remuneració durant el mes de referència, incloent-hi salari base, pagaments per hores extraordinàries, pagues extraordinàries i complements salarials, abans de les deduccions per Seguretat Social i retencions de l'IRPF

Salari

Salari hora per jornada laboral

Salari brut per hora de la població assalariada al *retail*

Salari mitjà per sector i tipus de jornada

	2018	2022	% Variació
Total sectors	13 €	14 €	11,1%
Completa	13 €	15 €	12,3%
Parcial	10 €	11 €	2,9%
Retail	10 €	11 €	11,9%
Completa	10 €	11 €	13,3%
Parcial	9 €	9 €	8,0%

Font: Dades agregades de l'enquesta anual d'estructura salarial (EAES) d'Idescat.

Nota: Inclou tota la població a la ocupació serveis de restauració, personals, protecció i venedors de comerç (codi 5, Classificació CNO-2011). Jornada parcial: Aquest ajust implica calcular un salari anual equivalent al que haurien percebut si haguessin treballat a temps complet durant tot l'any en les mateixes condicions.

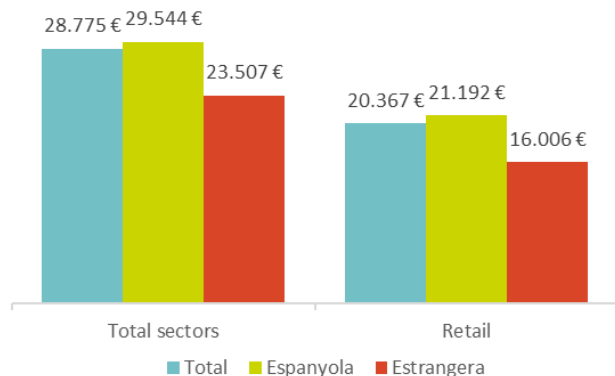
- ▶ **El salari mitjà per hora a jornada parcial ha crescut un 8% al *retail*** en comparació amb només el 2,9% del conjunt de la població ocupada.
- ▶ El salari per hora ha crescut més en els treballs de jornada completa que en els de jornada parcial.

Salari

Salari anual per nacionalitat

Salari brut anual de la població assalariada a Catalunya

Salari mitjà per sector i nacionalitat. Any 2022

Font: Dades agregades de l'enquesta anual d'estructura salarial (EAES) d'Idescat.

Nota: Inclou tota la població a la ocupació serveis de restauració, personals, protecció i venedors de comerç (codi 5, Classificació CNO-2011). Jornada parcial: Aquest ajust implica calcular un salari anual equivalent al que haurien percebut si haguessin treballat a temps complet durant tot l'any en les mateixes condicions. Salari brut: Remuneració durant el mes de referència, incloent-hi salari base, pagaments per hores extraordinàries, pagues extraordinàries i complements salarials, abans de les deduccions per Seguretat Social i retencions de l'IRPF

- La diferència salarial existent entre nacionals i estrangers al total de sectors es troba també al *retail*, **sent els estrangers els que obtenen salaris més baixos.**
- Aquesta diferència salarial al retail és major en el cas de la **població estrangera (32%)** que en cas de la **nacional (28%).**

Salari

Salari anual per sexe i nacionalitat

Salari brut anual de la població assalariada al *retail*. 2018 i 2022.

Salari mitjà per nacionalitat i sexe

	2018	2022	% Variació
Total	18.058 €	20.367 €	12,8%
Dones	15.095 €	17.406 €	15,3%
Homes	22.776 €	25.088 €	10,2%
Espanyola	18.436 €	21.192 €	15,0%
Dones	15.183 €	17.814 €	17,3%
Homes	23.877 €	26.869 €	12,5%
Estrangera	14.891 €	16.006 €	7,5%
Dones	14.189 €	14.944 €	5,3%
Homes	15.638 €	17.299 €	10,6%

Font: Dades agregades de l'enquesta anual d'estructura salarial (EAES) d'Idescat.

Nota: Inclou tota la població a la ocupació serveis de restauració, personals, protecció i venedors de comerç (codi 5, Classificació CNO-2011). Jornada parcial: Aquest ajust implica calcular un salari anual equivalent al que haurien percebut si haguessin treballat a temps complet durant tot l'any en les mateixes condicions. Salari brut: Remuneració durant el mes de referència, incloent-hi salari base, pagaments per hores extraordinàries, pagues extraordinàries i complements salarials, abans de les deduccions per Seguretat Social i retencions de l'IRPF

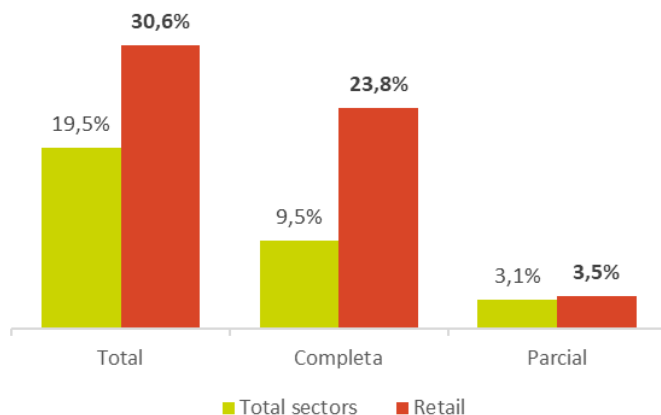
- Les dones guanyen de mitjana un salari inferior al dels homes.
- El salaris han augmentat entre 2018 i 2022, i ho fan especialment entre les dones amb nacionalitat espanyola: un 17,3% i assoleixen 17,8 mil euros anuals de mitjana.
- Tot i que els salaris dels homes espanyols han crescut menys, un 12,5%, tenen un salari mitjà superior (26,9 mil euros de mitjana).

Salari

Bretxa salarial per sexe

Bretxa salarial de la població assalariada a Catalunya

Diferència salarial a favor de l'home expressat com a % del salari de l'home.
Any 2022

Font: Dades agregades de l'enquesta anual d'estructura salarial (EAES) d'Idescat.

Nota: Inclou tota la població a la ocupació serveis de restauració, personals, protecció i venedors de comerç (codi 5, Classificació CNO-2011).

- Al *retail* les dones guanyen un **30,6% menys que els homes**, un 10,1 p.p. més elevada que al conjunt de sectors (19,5%). La diferència s'aguditza a la jornada completa.
- La bretxa salarial està afectada per les **diferents hores treballades i les desigualtats indirectes** (rols de gènere i elements culturals).
- Per exemple, **la bretxa general és major que si s'analitza segons el tipus de jornada**: això es pot explicar, en part, per la major presència de dones en treballs de jornada parcial, que tenen un salari/hora inferior als dels jornada completa.

Salari

Bretxa salarial sexe i nacionalitat

Bretxa salarial de la població assalariada al *retail*. 2018 i 2022

Diferència salarial a favor de l'home expressat com a % del salari de l'home

	2018	2022	Variació (p.p.)
Total	33,7%	30,6%	-3,1
Espanyola	36,4%	33,7%	-2,7
Estrangera	9,3%	13,6%	4,4

Font: Dades agregades de l'enquesta anual d'estructura salarial (EAES) d'Idescat.

Nota: Inclou tota la població a la ocupació serveis de restauració, personals, protecció i venedors de comerç (codi 5, Classificació CNO-2011).

- El 2018 els homes ocupats al *retail* tenien un salari mitjà un **33,7% superior a les dones**, 3,1 p.p. més que el 2022 (30,6%).
- El 2022, la bretxa és més pronunciada entre la **població assalariada** amb nacionalitat espanyola (33,7%).
- Tanmateix, mentre que la bretxa dels assalariats/es espanyols ha disminuït, **la dels estrangers ha augmentat en 4,4 punts fins als 13,6%**.

VI. Conclusions

Balanç final

Conclusions

- ▶ **El *retail* ocupa el 14,7% de la població ocupada a Catalunya**, amb una tendència lleugerament ascendent des de 2021.
- ▶ El sector destaca per una **alta proporció de dones** (57,7% vs. 46,7% del total de la població ocupada) **i de joves menors de 30 anys** (30% vs. 17,7% del total de la població ocupada).
- ▶ **Una de cada dues persones ocupades al *retail* ha nascut fora de Catalunya (50,8%)**, per contra al conjunt de sectors ho són un de cada tres (35,9%). De les persones ocupades al *retail*, a més de las nascudes a Catalunya (43,6%), predominen persones nascudes a Amèrica Llatina (27%) i Àsia (9,1%).

Balanç final

Conclusions

- En comparació amb el total de sectors, **al retail hi ha una menor proporció de persones amb educació superior** (37,4% vs. 27,3%), especialment pel que fa la població amb nacionalitat espanyola (24,2%), mentre que s'observa una **major proporció de treballadors/es estrangers amb educació superior** (34%). Entre 2021 i 2024 ha augmentat, més que al conjunt de sectors, la proporció de persones amb estudis superiors (+2,4 p.p.) i s'ha reduït la que té estudis primaris (2,5 p.p.).
- La proporció de persones que treballen per compte propi al retail ha disminuït del 28% al 19%.** Aquesta evolució pot indicar una major estabilitat laboral per als treballadors/es del sector, però també una **possible pèrdua d'oportunitats o d'interès per emprendre**. Tot i que la proporció d'autònoms/es al *retail* ha caigut els darrers anys, segueix sent considerablement més alta (19,5%) que en el cas de tots els sectors (12,9%).

Balanç final **Conclusions**

- ▶ L'evolució decreixent de l'índex de relleu generacional suggereix un **envelliment de l'empresariat que afecta especialment al sector *retail*.**
- ▶ **Els contractes temporals i indefinits discontinus són més comuns al *retail*.** La taxa de temporalitat ha disminuït des del 2021, acompanyat d'un increment de contractes fix-discontinus. Però també ha augmentat, comparativament més que al conjunt de sectors, la proporció de **contractes indefinits permanents** (del 74% el 2021 al 80% el 2024).
- ▶ En comparació amb la mitjana del sector, **les dones i els joves amb nacionalitat espanyola són el grups amb les taxes més altes de contractes temporals i jornada parcial.**

Balanç final **Conclusions**

- El 2022, el salari brut mitjà al *retail* ha estat de **20.367 euros**, un 29,2% inferior a la del conjunt de l'economia. S'observa bretxes molt semblants l'any 2018.
- Aquesta **diferència salarial** al *retail* és major en el cas de la **població estrangera** (32%) que en cas de la **nacional** (28%).
- El fet que el salari per hora sigui inferior en els contractes de jornada parcial i que aquestes modalitats siguin més freqüents al sector *retail* pot explicar en part que els salaris siguin més baixos en mitjana al sector.
- Entre el 2018 i el 2022, **el salari per hora al *retail* han augmentat un 11,9%**, amb un creixement més alt a la jornada completa (13,3%) que a la parcial (8%).
- El 2022, **la bretxa salarial de gènere al *retail* ha estat del 30,6%**, 11 punts per sobre del total de sectors (19,5%), però 3,1 punts inferior a la de 2018.

Balanç final

El retail, sector estratègic

▀ El *retail* és un sector estratègic a Catalunya

- ▀ Per l'impacte econòmic (PIB i ocupació)
- ▀ Pel paper vertebrador i dinamitzador de barris i ciutats
- ▀ Pel paper social i de xarxa comunitària

▀ Els reptes que encara són:

- ▀ Prestigiar + Professionalitzar + Atraure talent

Balanç final

Recomanacions per prestigiar, professionalitzar i atraure talent:

- ▶ **Potenciar i qualificar l'ocupació de dones i joves:** Existeixen desafiaments vinculats a la bretxa salarial i a l'estabilitat laboral. S'hauria de promoure una millora en les condicions laborals, amb especial atenció a les jornades parcials.
- ▶ **Integrar la població estrangera:** Aprofundir en l'anàlisi dels perfils per optimitzar la integració territorial i sectorial, contribuint a la millora de la professionalització i productivitat del sector.

Balanç final

Recomanacions per prestigiar, professionalitzar i atraure talent:

- ▶ **Fomentar l'accés a formació contínua:** Cal elaborar itineraris formatius des de l'entrada al sector fins a les posicions tècniques més especialitzades i a les posicions directives. També identificar les necessitats formatives i facilitar l'accés a programes de formació contínua, tant tècnica com professional.
- ▶ **Garantir la sostenibilitat de la població ocupada com autònoma:** Seria d'interès estudiar les característiques laborals d'aquest grup posant èmfasi en els diferents tipus d'activitat, així com en les barreres de sostenibilitat que perceben, relacionades amb factors com la manca de relleu generacional.

#Retail25 #EstudisCambra

